

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА ВІРТУАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ В ОСВІТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Протягом останнього десятиріччя стрімко зростає кількість осіб, зареєстрованих, щонайменше в одній, а частіше за все, в кількох соціальних мережах. Зареєстровані члени соціальних мереж використовують їх для спілкування та самопрезентації. Враховуючи, зростаючий інтерес суспільства до спілкування в соціальних мережах та утворення різноманітних віртуальних спільнот, науковці здійснюють пошук щодо застосування соціальних мереж для заохочення учнівської молоді до отримання нових знань; реалізації принципів безперервної освіти; створення цікавого контенту, що забезпечить учнівську молодь якісними додатковими знаннями.

Метою нашого дослідження було виявити місце соціальних мереж та віртуальних спільнот в формальній і неформальній освіті та самоосвіті учнівської молоді. За даними компанії «Gemius Україна» на березень 2014 року мережева аудиторія України склала 18 млн. осіб. Якщо розподілити дану аудиторію на вікові групи, то друга за кількістю (26,9%) – особи 14-24 років [1]. Під час нашого дослідження було з'ясовано, що аккаунт в соціальній мережі (за винятком поодиноких випадків) мають діти з 10 років, а також батьки, вчителі, студенти. Популярними серед учасників нашого дослідження виявилися такі соціальні мережі, як Facebook, «В Контакте» та «Однокласники» (найменш популярна серед опитаних). Результати анкетування показали, що лише деякі студенти, які навчаються за спеціальністю «соціальна педагогіка» та практикуючі педагоги мають досвід співпраці з дитячими та молодіжними громадськими організаціями. При цьому, особам, які стверджували, що співпрацюють з певними організаціями, виявилось важко вказати їх офіційний сайт або групу в соціальній мережі.

Зазначимо, що соціальні мережі визначаються науковцями, як Інтернет сервіс (Social networks service), сайт, який дозволяє зареєстрованим на ньому користувачам розміщувати інформацію про себе і спілкуватися між собою, встановлюючи соціальні зв'язки. Контент на цьому сервісі створюється безпосередньо самими користувачами. За допомогою сервісів соціальної мережі учасники створюють віртуальні спільноти (англ. virtual communities, e-communities), новий тип спільнот, які виникають і функціонують в електронному просторі (перш за все, за допомогою мережі Інтернет) з метою сприяння вирішенню своїх професійних, політичних задач, задоволення своїх інтересів у мистецтві, дозвіллі, тощо [4].

Сучасні науковці достатньо глибоко досліджують можливості соціальних мереж освітнього напрямлення, приймають участь в розробці навчальних курсів, вебінарів. Серед

відомих нам можна назвати eTwinning, EuropeanSchoolnet, E-Learning Europa, проекти Netd@ys Europe, myEurope, Spring Day in Europe, Comenius та інші [2]. А також Prometheus, академія Хана, освітні проекти від Google, Intel. Крім названих, існують курси і програми, що створені вчителями самотужки, із застосуванням безкоштовних платформ.

На сьогодні розроблені критерії до віртуальних спільнот та соціальних мереж. Наприклад, Малицька І.Д., спираючись на дослідження Бондаренко С.В., пропонує класифікувати їх за:

- кількістю учасників,
- спільною діяльністю (вчителі, учні, адміністратори, батьки),
- рівнями системи освіти (початкова, середня, вища школа, професійна освіта та підготовка тощо),
- відповідно до визначених спільних проблем та тематик (вчителі, вчителі – науковці, учні, вчителі – учні, вчителі – батьки тощо).

Також, автор наголошує на специфіці функціонування таких спільнот, що залежить від моделі використання комп'ютерних мереж в освіті. І розподіляє їх на такі категорії: моделі, які тільки використовують ресурси мереж і не є інноваційними з точки зору освітнього процесу; моделі як засоби навчання, які мають інноваційні підходи і використовуючи ІКТ значно змінюють методи навчання [3].

Враховуючи зростаючий інтерес до соціальних мереж (Facebook, «В Контакте», «Однокласники») та збільшення їх аудиторії, в тому числі за рахунок учнівської молоді, педагогічній спільноті, керівникам дитячих та молодіжних громадських організацій, батькам слід використовувати дані ресурси для популяризації формальної та неформальної. Крім того, всі вище зазначені соціальні мережі та віртуальні спільноти розвиваючого та навчального характеру повинні бути представлені групами у соціальних мережах, що популярні серед учнівської молоді. Наповнення таких груп має не лише відображати зміст або анонс основного сайту, а й наповнюватися оригінальним контентом. Включати конкурси, опитування, тематичний гумор, активне спілкування з вчителями, тьюторами, членами групи. Таким чином, популярні серед учнівської молоді соціальні мережі можуть бути використанні, як засіб інформаційної підтримки навчальної діяльності формального та неформального спрямування, та створювати позитивне відношення до навчання.

Список використаних джерел

1. Аудитория Интернета, Украина, Март 2014 г. [Электронный ресурс] / Gemius Україна. – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/rkaspirovych/3-2014-gemiusaudienceoverview1>

2. Іванюк І.В. Досвід віртуальних навчальних спільнот у формуванні полікультурної компетентності учнів / Іванюк І.В. // In: Звітна конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (2014): Матеріали наукової конференції Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м.Київ, Україна, С. 18-20.

3. Малицька І. Д. Віртуальні спільноти як інноваційні освітні середовища в системах освіти зарубіжних країн / І. Д. Малицька // Інформаційні технології в освіті. - 2013. - Вип. 15. - С. 276-283. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_15_34.pdf

4. Пелещин А. М. Процеси управління інтерактивними соціальними комунікаціями в умовах розвитку інформаційного суспільства [Текст]: монографія / А. М. Пелещин, Ю. О. Серов, О. Л. Березко, О. П. Пелещин, О. Ю. Тимовчак-Максимець, О. В. Марковець // – Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2012. – 368с.